

Abstract

Swedish relations to the Others: From racial segregation and fear of miscegenation to multiculturalism and antiracist desire

For many years, family relations between white Westerners and non-white non-Westerners were both culturally condemned, socially stigmatised, and very often criminalized by law. This concerned both the colonial setting in the non-Western colonies regulating the sexual relations between settlers and natives, and the metropolitan setting in the Western homelands upholding the reproductive borders between the white majority population and non-white immigrants. The mixed race children were often forcefully removed from their non-white parents, and placed into foster and adoptive homes or at special institutions, where they sometimes were sterilised. However, ever since decolonisation started to accelerate and even more after the end of the Cold War and with globalisation, family relations between white Westerners and non-white non-Westerners, whether of heterosexual or of homosexual character, have increased dramatically and exploded in numbers. Instead of pathologising and marginalizing these family constellations in the form of interracial couples with their mixed children, and adoptive parents with their adopted children, a new trend marked by the discourse of multiculturalism is now instead valorising these interracial families as tokens of antiracism.

This study will apply this colonial context to the Swedish situation, by mapping out the history of Swedish interracial family relations, starting from the mixed marriages that took place in the Swedish colonies of Delaware, Cabo Corso, and Saint-Barthélemy, and continuing with the first non-white migrants who came to Sweden as slaves, servants and “court Negroes” and married Swedes in the 18th, 19th and early 20th centuries. After World War II, Swedish family relations with the Others not only increased substantially, but also took on a strongly gendered manner. In the 1960s and 1970s, Mediterranean men from North Africa and the Middle East started to arrive in Sweden as partners to Swedish women, and from the 1970s and 1980s African men from West Africa, South America and the Caribbean came to Sweden for marriage with Swedish women. At the other end, Asian women from East and Southeast Asia have migrated to Sweden for marriage with Swedish men ever since the 1970s and 1980s. At the same time, non-white children from South America, Africa and Asia have arrived in Sweden in great numbers for adoption from the end of the 1950s.

With regards to this historical background, this study will examine various cultural images and representations of Swedish interracial family relations and how they have changed over time, and link these interracial families with their mixed and adopted children to the discourses of colonialism and racism, as well as multiculturalism, exoticism and antiracism. How did Swedish family relations with the Others interact with the nationalist narratives of Swedish homogeneity and Swedish modernity? What happens when the category of race and colonial and postcolonial relations and processes enter and are inscribed into the saga of the Swedish welfare-state?

Keywords: interracial families, adoptive families, biracial children, adopted children, colonialism, racism, multiculturalism, antiracism

Tobias Hübinette, Multicultural Centre, Botkyrka, Sweden

Att vara blandad och adopterad i Sverige

Från och med den utomeuropeiska invandringen till Sverige under 1970- och 80-talen, och särskilt efter 1990-talets ekonomiska kris och framväxten av en invandrarfientlig rörelse med de hatbrott som följt i dess spår, parad med utvecklingen av en institutionaliserad diskriminering och en alltmer påtaglig vardagsrasism, har det svenska samhället uppdelats i ett "vi" och i ett "dom". Skiljelinjen och gränssättandet mellan "vi och dom" har ibland avgjorts genom språk och religion, och ibland genom kultur och etnicitet, men allt oftare handlar det om utseende och fysiska karaktärsdrag, med andra ord helt enkelt om att vara vit eller icke-vit. Två grupper i det svenska samhället som ibland räknas som "vi" och ibland som "dom", och som ofta hamnar mittemellan eller utanför de båda kategorierna är blandade och adopterade, det vill säga barn till en vit svensk och en icke-vit förälder och icke-vita barn till vita svenska adoptivföräldrar som båda i de allra flesta fall växt upp bland vita svenskar i en etniskt svensk miljö.

De blandade och de adopterade kan räkna en närvaro i Sverige som går tillbaka åtminstone till 1950-talet, då de första blandbarnen till i huvudsak vita svenska kvinnor och svarta afrikanska eller amerikanska män föddes. Från och med 1950-talet anlände de första adoptivbarnen från länder utanför Väst, och tillsammans utgjorde de blandade och de adopterade den huvudsakliga och närmast enda icke-vita befolkningsgruppen i Sverige ända fram tills andra hälften av 1970-talet då de första utomeuropeiska invandrargrupperna börjar ankomma till landet. Idag utgör uppskattningsvis 50 000 blandade och 50 000 adopterade en betydande del av den icke-vita befolkningen i Sverige, kanske så mycket som 20 procent eller en femtedel, och för vissa födelseländer utgör de blandade eller de adopterade till och med den absolut största gruppen proportionellt sett.

Forskningsprojekt intresserar sig för vad det innebär att vara blandad och adopterad utifrån ett teoretiskt perspektiv som tar sitt avstamp i tidigare framför allt amerikansk och brittisk forskning om bi- och transidentiteter och om birasialitet och transrasialitet, det vill säga vad det innebär att vara både-och, tvärt- emot eller varken- eller i ett etniskt-rasligt perspektiv. Genom att intervjua ett 20-tal vuxna blandade och ett 20-tal vuxna adopterade med olika bakgrunder och i olika åldrar tillhörandes olika generationer, en grupp på 18-25 år respektive en grupp på 35-45 år, vill projektet studera både likheter och skillnader mellan att vara blandad och adopterad i Sverige, och både innan och efter den utomeuropeiska invandringen med andra hälften av 1970-talet som den symboliska vattendelaren när de blandade och adopterade var i majoritet respektive hamnade mittemellan eller utanför uppdelningen mellan svenskar och invandrare.

Genom att också analysera olika framställningar av blandade och adopterade i medier och genrer såsom i litteratur, film och konst, och i serier, annonser och reklam, vill forskningsprojektet också undersöka hur den allmänna synen på blandade och adopterade förändrats över tid i Sverige, för att förstå vilka positioner och modeller som dessa kan tänkas ha identifierat sig med både innan och efter andra hälften av 1970-talet. Projektets syfte är dels att bryta upp uppdelningen mellan svenskar och invandrare genom att fokusera på två svårplacerade grupper som ofta hamnar mellan två stolar och därför gärna förbises och glöms bort, och dels att ifrågasätta de gränsdragningar som sker inom olika etniska grupper där det inte alltid är självklart vilka som får eller kan räknas in i kollektivet eller diasporan. Ytterligare ett syfte för forskningsprojektet är att genom de blandades och de adopterades upplevelser och erfarenheter respektive föreställningar och framställningar av dessa, försöka förstå hur raskategorier förstås och förhandlas, och formeras och konstrueras i ett samtida Sverige.

Nyckelord: segregation, diskriminering, ras, vithet, blandade, adopterade, birasialitet, transrasialitet

Related publications

2007

“The history of mixed children of Sweden. A challenge to national homogeneity and racial segregation”, in Lina Lahiri (ed.), *Blandbarn*, Berlin/Stockholm, 2007, pp. 3-4.

2009

+ Carl Björkbom, *Demografisk översikt över de 32 största invandrargrupperna i de 24 största kommunerna* [Demographic overview of the 32 biggest migrant groups in the 24 biggest municipalities], Tumba: Mångkulturellt centrum & Stockholm: Konstnärnsnämnden, 2009, 67 p.

“Den sönderfallande staden” [The disintegrating city], in Katrin Holmberg & Ingrid Ramberg (ed.), *Den våldsamma staden*, Tumba: Mångkulturellt centrum, 2009, pp. 6-7+12-13+16+37-41+50-56+59-60.

2010

“Valet 2010, Sverigedemokraterna och svenskheten” [The election of 2010, the Sweden Democrats and Swedishness], *El Kabeza Negra* 2010-11-27, 3 p.

+ Yael Feiler, *Transnationell kultur i marginalen. Ett vitalt fenomen i motvind* [Transnational culture in the marginal. A vital phenomenon against the wind], Tumba: Mångkulturellt centrum & Stockholm: Statens kulturråd, 2010, 48 + 37 p.

“Invandrarnas barn i stor undersökning” [A big study on the children of immigrants], *Invandrare & Minoriteter* no. 3/2010 (vol. 37), p. 2.

“Den osynliga generationen” [The invisible generation], *Invandrare & Minoriteter* no. 4/2010 (vol. 37), pp. 17-20.

2011

”Om att vara forskare och aktivist” [On being a scholar and an activist], *Arena* no. 4/2011 (vol. 28), pp. 18-19.

+ Catrin Lundström, “White melancholia: Mourning the loss of 'Good old Sweden'”, *Eurozine* 2011-10-18, 6 p.

”Att bli den Andre” [To become the Other]. *Fjärde Världen* 1/2011 (vol. 28), pp. 12-15.

+ Catrin Lundström, “Den svenska vithetens melankoli” [The melancholy of Swedish whiteness], *Glänta* 2/2011 (vol. 19), pp. 28-35.

+ Katrin Holmberg & Andrzej Markiewicz (ed.), *Exil. Mångkulturellt centrum 2008-2011* [Exile. Multicultural Centre 2008-.2011], Tumba: Mångkulturellt centrum, 2011, 31 p.

”Ord som sårar” [Words that wound], *Invandrare & Minoriteter* no. 1/2011 (vol. 38), pp. 25-27.

“Att överskrida ras: En introduktion till begreppet transrasialitet speglad genom transrasiala erfarenheter och fantasier” [To transcend race: An introduction to the concept of transraciality seen through transracial experiences and fantasies], *Kvinder, Køn & Forskning* no. 3-4 (vol. 20), pp. 49-57.

“Därför envisas svenskar med rasistiska uttryck” [Why Swedes cling to racist expressions], *Newsmill* 2011-09-21, 11 p.

+ Catrin Lundström, "Sweden after the recent election: The double-binding power of Swedish whiteness through the mourning of the loss of 'old Sweden' and the passing of 'good Sweden'". *NORA - Nordic Journal of Feminist and Gender Research* no. 1/2011 (vol. 19), pp. 42-52.

“Ord som sårar': Den svenska frånvaron av en interkulturell etik”, in María Borgström, Katrin Goldstein-Kyaga & Tobias Hübinette (ed.), *Den interkulturella blicken i pedagogik. Inte bara goda avsikter* [The intercultural gaze in pedagogy. Not just good intentions], Huddinge: Södertörn University, 2011, pp. ?-?.

+ Ylva Habel, Jallow Momodou & Mekonnen Tesfahuney, “Granska dom mot svart skolpojke” [Examine sentence against black school boy], *Svenska Dagbladet: Brännpunkt* 2011-06-11, p. A5.

2012

“Swedish racial words and Swedish whiteness”, *Australian Critical Race and Whiteness Studies Association eJournal* no. ?/2012 (vol. 8), ? p. (refereed article) (forthcoming)

“Words that wound': Swedish whiteness and its inability to accommodate minority experiences”, in Lars Jensen & Kristín Loftsdóttir (ed.), *Whiteness and postcolonialism in the Nordic countries: Exceptionalism, migrant others and national identities*, Farnham: Ashgate, 2012, pp. ?-?. (edited article) (forthcoming)

Related presentations

2009

”Blandade i historien och i samtiden” [Mixed race people in history and today], Multicultural Centre, Botkyrka, 2009-04-16.

+ Dina Avrahami, Fataneh Farahani, René Leon Rosales & Hanna Wikström, ”Rastänkande och sexualisering i dagens Sverige” [Race thinking and sexualisation in contemporary Sweden], *Stockholm Pride House 2009*, Kulturhuset, Stockholm, 2009-07-30.

2010

”Att vara icke-vit svensk: Om kroppens betydelse och svenskheten” [To be a non-white Swede: On the significance of the body and Swedishness], Mälardalen University College, Västerås, 2010-05-20.

”Social oro och utanförskap – situationen i Sverige och Europa” [Social unrest and marginality – the situation in Sweden and Europe], Folk och försvars och Föreningen lärare i samhällskunskaps lärarkonferens, Army Museum, Stockholm, 2010-10-17.

+ Nathan Hammelberg & Linda Shamma Östrand, ”Blandade i Sverige och världen, i historien och samtiden” [Mixed people in Sweden and the world, and in history and the contemporary], Multicultural Centre, Botkyrka, 2010-10-24.

2011

”Migration, adoption och arkiv” [Migration, adoption and archives], Malmö City Archive, Malmö, 2011-03-01.

”Transracial adoption, white cosmopolitanism and the fantasy of the global family”, *Intercultural versus Critical Education - Contrast or Concordance?*, School of Culture and Communication, Södertörn University, Huddinge, 2011-04-16.

”Ord som sårar’. Den svenska vithetens (o)förmåga att ackommodera minoriteters erfarenheter” [”Words that wound”. The Swedish Whiteness and its (in)ability to accommodate the experiences of minorities], ABF Stockholm and Interfem, ABF House, Stockholm, 2011-05-11.

”Om frågor om ras och vithet i dagens Sverige” [On issues of race and whiteness in today’s Sweden], Vänsterpartiet Hägersten, Stockholm, 2011-05-15.

”Mångfald och diskriminering” [Diversity and discrimination], National Board of Health and Welfare, Multicultural Centre, Botkyrka, 2011-05-16.

”White melancholia and Swedish whiteness: The mourning of the loss of ‘old Sweden’ and the passing of ‘good Sweden’”, *1st Global Conference on Whiteness*, Mansfield College, Oxford University, Oxford, 2011-07-13.

”Den svenska vitheten och kritiska vithetsstudier” [Swedish whiteness and critical whiteness studies], Department of Culture and Communication, Södertörn University, Huddinge, 2011-08-31.

”Utlandsadopterade och möjligheten att vara icke-vit svensk” [Transnational adoptees and the possibility of being a non-white Swede], Department of Gender Studies, Linköping University, 2011-09-21.

+ Catrin Lundström, ”Om svenskheten och vitheten” [On Swedishness and whiteness], Multicultural Centre, Botkyrka, 2011-10-20.

”Om svårigheten att vara antirasistisk forskare i Sverige” [On the difficulty of being an antiracist researcher in Sweden], *IMER-förbundets konferens 2011*, Arbetets museum, Norrköping, 2011-11-18.

+ Irene Molina, ”Antirasismens framtid” [The future of antiracism], 10th Socialist Forum, ABF-huset, Stockholm, 2011-11-19.

”Transracial adoption, white cosmopolitanism and the fantasy of the global family”,
Cosmopolitanism in a Wider Context: Conceptualizing Past and Present, Centre for
Baltic and East European Studies, Södertörn University, Huddinge, 2011-11-25.